

Dom Maur Maria Boix, l'ànima de 'Serra d'Or'

Amb motiu de la mort de Dom Maur Boix el passat 9 de setembre reproduïm l'entrevista que li van fer l'any 1986 en el programa de Catalunya Ràdio 'La Mercantil Radiofònica' i que després s'inclougué en el llibre 'El lloro, el moro, el mico i el senyor de Puerto Rico'.

Dom Maur Maria Boix (1919-2000) va morir el passat 9 de setembre després d'una llarga malaltia. Dins de la comunitat monàstica de Montserrat va ser secretari de l'Abat Escarré, del 1953 al 1964; prior del 1967 al 1978; i director de la revista *Serra d'Or* entre 1963 i 1994. Un any després de deixar la publicació va rebre la Creu de Sant Jordi. Maur M. Boix també era especialista en Verdguer i havia participat en la traducció de la regla de Sant Benet del 1966 i la va revisar per a la del 1981.

L'any 1986 va ser un dels personatges que van passar pels estudis de Catalunya Ràdio, per a ser entrevistats en el noctàmbul programa de *La Mercantil Radiofònica*. El programa, conduït per Jordi Vendrell, comptava amb la participació d'altres entrevistadors, com Ramon Barnils. Les entrevistes van ser després recollides en el llibre *El lloro, el moro i el mico i el senyor de Puerto Rico* (Ed. Empúries, 1987), que és d'on n'hem extret aquests fragments.

JORDI VENDRELL: Estimada clientela, avui el programa serà un xic especial perquè va ser enregistrat el dimecres passat. És una qüestió de lleis físiques: com que la muntanya no va al lloro, doncs el lloro va a la muntanya. Aquí ens teniu, els de la Mercantil Radiofònica, amb en Maur Boix, ex-prior de Montserrat, oi?

MAUR BOIX: Això mateix.

J. V.: Bona tarda, que serà bona nit.

M. B.: Déu vos guard!

J. V.: Quants anys fa que sou monjo?

M. B.: Sí em permeteu, en primer lloc jo voldria saludar els que ens escolten perquè no poden dormir, perquè pateixen insomni o els que ens escolten

perquè tenen la feina a aquesta hora, i els que expressament escolten aquest programa perquè els interessa personalment.

J. V.: Un per un?

M. B.: Sí, si pot ser, o que cadascú s'ho prengui per ell.

RAMON BARNILS: Els monjos són monjos, t'hi fixes, eh? L'entrada aquesta, com la de sant Pau quan arriba no sé on, o la de sant Xavier quan arriba a l'Índia. M'ha agradat molt, però us heu deixat una part de la clientela, que són els que ens gasten de música de fons; és a dir, fan les seves coses: estudien, treballen...

J. V.: Quants anys fa que sou monjo?

M. B.: Des de l'any 1942. Aleshores era un estudiant de filosofia a la Universitat de Barcelona, però el meu pare era un Boix i Raspall, que fou director de la Caixa de Pensions i que mentre va durar la guerra es va quedar al país. Com a conseqüència, quan va arribar en Franco el van defenestrar. El meu pare també havia estat catedràtic de la Facultat de Dret, i tampoc s'hi van pensar massa a destituir-lo. Més tard es va poder reincorporar a aquests dos càrrecs. L'any 1942 em faltava un curs per acabar filosofia; recordo d'una manera molt especial el mestratge d'en Xavier Zubiri, feia unes classes fenomenals. Un dia, fins i tot -de

"El que em va acabar de situar a Montserrat fou el pensar que, si jo m'hagués quedat a Barcelona (...) tindria un radi d'acció de servei relatiu; en canvi, a Montserrat, pel sol fet de tancar-t'hi sents la necessitat d'obrir-te cap a tot el que de veritat és universal".

tan bé que les feia- li vam demanar que ens deixés anar a buscar un especialista en taquigrafia, perquè, és clar, en aquell temps encara no hi havia magnetòfons. Durant aquella època, no se sap ben bé com, vaig sentir un fil que m'estirava, i aquí em teniu a Montserrat.

J. V.: Ah, sí?

M. B.: Sí, i això que era un jove amb bigoti i força

ben plantat.

R. B.: Anàveu amb bigotet? Caram, sí que éreu pinxo!

M. B.: Ara, portaria barba segurament.

(...)

J. V.: I aquell fil que us estirava, l'heu trobat?

M. B.: Sí, moltes vegades. Pensa que una vocació religiosa parteix d'un desengany. En el meu cas, puc dir sincerament que em trobava molt bé on era, però no en tenia prou, sentia la necessitat de dedicar-me a una altra cosa. Jo us diria que, en el fons, el que em va acabar de situar a Montserrat fou el pensar que, si jo m'hagués quedat a Barcelona, probablement o possiblement, hauria entrat a la universitat; després m'hauria convertit en un professor més o menys vàlid. Potser fins i tot hagués muntat una acadèmia o qui sap què. És a dir, tindria un radi d'acció de servei relatiu; en canvi, a Montserrat, pel sol fet de tancar-t'hi sents la necessitat d'obrir-te cap a tot el que de veritat és universal. Crec que es pot contribuir més, religiosament, a la construcció del regne, des de Montserrat, que no pas des d'un raconet de Barcelona on podia haver tingut la meua actuació.

R. B.: És un dels grans atractius de Montserrat, no?

M. B.: El més interessant, per un jove, quan arriba a Montserrat, són els aspectes externs. A mi també em van impressionar, encara que jo en aquell moment ja tenia vint-i-tres anys. El que de veritat se dueix és la muntanya, la litúrgia, l'escolania, etc.

R. B.: És molt bonic aquell hàbit de les mànigues amples.

M. B.: La cogulla.

R. B.: Que hi poseu les mans dins...

M. B.: I després queda la màniga.

R. B.: Queda molt llarga, fa goig allò.

M. B.: Això ho deuríeu interpretar en el sentit que som gent de màniga ampla.

R. B.: No sempre; si no, no hauríeu durant tants segles. És l'avantatge que tenen els jesuïtes sobre els de l'Opus, que els primers porten molts segles de vol, mentre que els segons encara hi van anant.

M. B.: Però nosaltres encara en portem més, eh?

R. B.: Per això ho dic.

M. B.: De fet comptem per segles. Jo de vegades em trobo amb problemes quotidians molt greus, però penso: bé, d'aquí a uns quants segles, què passarà? L'estiu passat no l'altre vaig anar a predicar a Santander, i vaig tenir ocasió de visitar les coves d'Altamira. Davant d'aquella meravella de 13.000 anys enrere, com asseguren els tècnics, penses, si no s'esguerra tot, d'aquí 13.000 anys on serem?

R. B.: Però els de Montserrat durareu, home, d'aquí a 13.000 anys, i tant.

M. B.: Potser tindrem fundacions a la lluna.

(...)

J. V.: Maur és el nom de...

M. B.: Del monestir.

J. V.: Us canvieu el nom.

M. B.: Ara ja no.

J. V.: Ah, no?

R. B.: No ho heu de fer això; és que en feu cada una!

M. B.: Ho fem per no crear-nos confusió. Aques-

"Jo de vegades em trobo amb problemes quotidians molt greus, però penso: bé, d'aquí a uns quants segles, què passarà? L'estiu passat no l'altre vaig anar a predicar a Santander, i vaig tenir ocasió de visitar les coves d'Altamira. Davant d'aquella meravella de 13.000 anys enrere, com asseguren els tècnics, penses, si no s'esguerra tot, d'aquí 13.000 anys on serem?"
A la foto, Jordi Pujol i Maur Boix durant l'acte d'imposició de la Creu de Sant Jordi, l'any 1995.

"Per nosaltres el nom d'Espanya té unes connotacions d'una força tal que no ens deixa ser el que som; usar-lo alxí no ens va gaire bé. Aleshores preferim parlar d'un estat, que no pas d'un país, en el qual nosaltres ens podem sentir integrats".
A Montserrat Verdager el 7 de maig 1995. En primer terme Joaquim Molas i Maur M. Boix. Darrere seu, Ricard Torrents i Isidor Cònsul.

ta mesura tenia moltes finalitats pràctiques, la més important era que no hi podia haver cap nom repetit. Actualment hi ha un devassall de joseps i joseps-maries que no acabem d'entendre.

(...)

M. B.: A part de tenir formació cultural, diguem, de carrera eclesiàstica, cal tenir molt seny i no tohom en té. Hi havia un temps en què la confessió es veia més que res com un passar comptes, una llista, aquesta sí, aquesta no. I ara, gràcies a Déu, sobretot gràcies al Concili Vaticà II, hem tornat a una visió que és com aquells dos que s'estimen i sense voler se'ls escapa una paraula, potser en un mal moment, doncs mira, li demana perdó, i quantes vegades vaig dir ru?... no interessa, el que interessa és que es torni a restaurar l'avinença, que per una circumstància qualsevol s'havia trencat. Doncs la vida espiritual és una cosa semblant, no es tracta si has faltat en el reglament...

R. B.: No sé què diria el papa de Roma si ho sentís.

M. B.: Em sembla que ens entendríem.

R. B.: Em sembla que l'home necessita molt detall, eh?

M. B.: Mira, primer de tot, cal entendre-ho. per parlar del papa un ha de veure clar si pertany a la família o no, com passa amb totes les coses, oi? A mi em fan parlar i jo parlaré diferentment que si em fan parlar d'una altra família i, per tant, a un fins i tot li sap greu que no sempre pugui veure les coses com les veu... Sempre m'ha fet la impressió de com n'és de gran un home que, de cop i volta, després de tota una formació nacional catòlica a Polònia, etc., el transvasen al món occidental i, concretament, al meridional.

(...)

R. B.: Però el Fraga [Iribarne] és inofensiu, sí o no? Al final de tot sí.

M. B.: Jo el conec una mica, no personalment però, sinó per la seva actuació arran de la Llei Fraga i tot l'intent d'obertura amb la Llei de Premsa. Hi va haver tota aquella situació en què nosaltres, ens van aconsellar tirar endavant la revista; possiblement, si hi havia un permís, en podríem aconseguir d'altres. Després, una negociació en pla d'igualtat, no en pla de submissió com podia semblar, és a dir: l'interès és nostre, però a vosaltres també us interessa que pugui continuar. Com una mostra de...

R. B.: De tolerància.

M. B.: De tolerància, malgrat que després ens carregaven amb multes. Per exemple, una de 50.000 pessetes. Es va acordar que hi hauria censura prèvia, jo hauria d'anar a la delegació de Barcelona a discutir què passava. Un dia un em diu: vostès sempre posen estat espanyol en comptes d'Espanya, i llavors jo, és clar, vaig fer l'orni i vaig dir, escolti, no m'hi havia fixat, però ja m'hi fixaré. Va passar un temps i allò que li vaig dir veig que..., eh? Vostès continuen posant estat espanyol en comptes d'Espanya. Això és una de les coses que es deu a Serra d'Or i sobretot a en Max Cahner. El cas és que m'ho tornen a dir i els dic: sí, ja m'hi he fixat, sí, sembla que vostè té raó, però escolti, això són coses dels autors; jo al capdavant només sóc un director que no em puc ficar amb el que fan, com a molt els puc dir, els puc aconsellar que no ho facin.

J. V.: Vaja, que ja els mosquejava!

M. B.: Sí.

R. B.: És que hi ha una raó sòlida, gramatical, per dir estat espanyol en comptes d'Espanya. Si tu substituïxes estat espanyol per Espanya, tindries que el "quefe" de l'"estado español" és el "quefe" d'"España", que és un títol una mica estrany, oi? J. V.: Oh, i tant!

R. B.: "Su excelencia el jefe de España"

M. B.: A la tercera va venir la vençuda, li vaig dir: sí senyor, ara ja me n'he adonat, ja he parlat amb

els autors i etcètera.

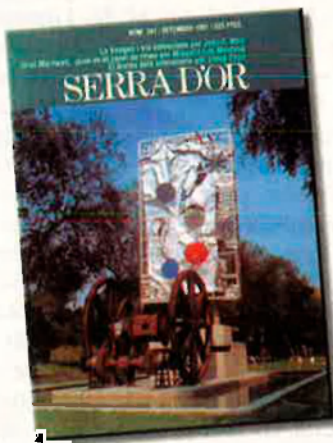
J. V.: Quants mesos havien passat?

M. B.: Se'm fa difícil de dir, però uns quants.

R. B.: Calculen en segles, ja ho ha dit.

M. B.: Al final li vaig dir: miri, ja li parlaré clar. Per nosaltres el nom d'Espanya té unes connotacions d'una força tal que no ens deixa ser el que som; usar-lo així no ens va gaire bé. Aleshores preferim parlar d'un estat, que no pas d'un país, en el qual nosaltres ens podem sentir integrats. Com que jo portava hàbit, en aquell temps no em va passar res, però és d'aquelles coses que dius: a veure com s'acabarà tot això? Però va anar bé.

R. B.: Sempre va bé. No passa mai res.

J. V.: Escolti, i aquella famosa tancada a Montserrat, com va anar tot allò?

M.B.: Jo era prior, uns dies abans va venir en Jordi Carbonell, no me'n recordo amb qui, i em van dir: hi ha intenció, a causa del Procés de Burgos, de fer una reunió a Montserrat per prendre uns acords, i si hi havia algun inconvenient; per la meua part no, però no depenia de mi i ho vaig haver de consultar amb el pare abat; va dir que sí, que molt bé; van anar venint d'aquella manera que es feia.

J. V.: Sí, sí, de mica en mica.

M. B.: Com els caputxins quan hi van fer la Caputxinada. El pare Llimona fins l'últim moment no sabia que es faria als caputxins. Potser és una mica llegendari, però en el fons ens fa entendre com s'havien de fer les coses en aquella època.

(...)

J. V.: Com ho veieu això, l'estat del català, ara mateix?

M. B.: Estem en una situació que no és gaire millor que la de deu anys enrere.

J. V.: Tant?

M. B.: Jo diria que és millor però no gaire. Home, tenim una cosa guanyada molt positiva, que és l'escola i les publicacions juvenils. És d'esperar una onada de jovent que portin el català al lloc que li pertoca, és una esperança que em sembla que no es malmetrà.

R. B.: És a dir, com a aspectes positius hi veieu l'escola i les publicacions juvenils.

J. V.: Sí, perquè les revistes, els setmanaris i els diaris..., encara ho tenim molt coix tot això, oi?

M. B.: Molt escàs, i hi ha un altre problema: la gent cada vegada llegeix menys perquè és més còmode mirar el televisor o llegir un còmic.

Premis Crítica Serra D'or 1995.
Maur Maria Boix s'acomiada com a director de la revista i rep un fort aplaudiment.

PROGRAMA DE FESTES

22 de setembre, divendres

23:00 h. Nit jove. Concert del grup **BAJOQUETA ROCK** en la plaça major.

23 de setembre, dissabte

22:00 h. XXI Festival de Bandes "CIUTAT DE LLIRIA" en la Plaça Major: Participaran El Centre Artístic Musical de Betera, La Banda Primitiva de Lliria i la Banda Simfònica Unió Musical

24 de setembre, diumenge

19:30 h. Sarsuela: "La del manajo de rosas" a càrrec del grup coral de la Banda Primitiva, dirigit pel Sr. Vicent Barona

25 de setembre, dilluns

18:00 h. Llorenç el Contacontes al parc de la bombilla.

22:30 Nit de Folklore a la Plaça Major, que comptarà amb l'actuació de la Casa d'Andalusia Camp del Turia.

26 de setembre, dimarts

17:00 h. Sessió de Cinema Infantil "George de la jungla".

22:30 h. Nit de teatre musical amb l'exitosa obra **BALLANT BALLANT**.

27 de setembre, dimecres

22:30 h. Nit Jove, actuació del grup **MIRANDA WARNING** a la Plaça Major.

22:30 h. Concert de l'Agrupació Musical Edetana "Vicente Jiménez" al teatre de la Unió Musical.

28 de setembre, dijous

22:30 h. Concert de la banda simfònica "Unió Musical a la Plaça Major.

29 de setembre, divendres

22:30 h. Concert de l'Ateneu Musical i d'Ensenyament **BANDA PRIMITIVA** a la Plaça Major. En acabant, castell de focs a càrrec de Caballer.

30 de setembre, dissabte

Jornada de Portes Obertes del Museu d'Arqueologia.

12:00 h. Inauguració del Mercat Medieval

1 d'octubre, diumenge

Jornada de Portes Obertes del Museu d'Arqueologia.

12:00 h. Obertura del Mercat Medieval de la Vila Vella.

Per a més informació telefoneu al 96 279 82 82